

Komenda Główna Straży Granicznej

<https://www.strazgraniczna.pl/pl/pozostale-informacje/handel-ludzmi/1165,Program-wsparcia-i-ochrony-ofiaryswiadka-handlu-ludzmi.html>
17.05.2025, 11:20

Program wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi

12.01.2010

Program wsparcia i ochrony ofiary/świadka handlu ludźmi jest zadaniem publicznym realizowanym na zlecenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji przez wyłanianą każdorazowo w drodze otwartego konkursu organizację pozarządową (w latach 2006 – 2009 zadanie to realizowała Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada).

Cele Programu

- zapewnienie ofierze handlu ludźmi prawa do godnego życia oraz realizacji przysługujących jej praw człowieka
- wzbudzenie wśród ofiar handlu ludźmi zaufania do organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, a przez to zwiększenia ich gotowości do współpracy z władzami

Kto może zostać objęty Programem

- cudzoziemcy, wobec których zaistnieje przypuszczenie, że są ofiarami przestępstwa handlu ludźmi

Warunki wzięcia udziału w Programie

- nawiązanie kontaktu z organami ścigania przez ofiarę (nie ma ona natomiast obowiązku składania natychmiastowego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa),
- zaistnienie uzasadnionego przypuszczenia, że cudzoziemiec jest ofiarą przestępstwa handlu ludźmi,
- zerwanie przez pokrzywdzonego wszelkich kontaktów ze sprawcami.

Oferta Programu

- zakwaterowanie w bezpiecznym ośrodku pod opieką przeszkolonego pracownika socjalnego,
- wyżywienie,
- podstawową opiekę medyczną,
- wsparcie psychologiczne,
- konsultacje prawne,
- pomoc w kontaktach z organami ścigania i wymiarem sprawiedliwości (np. obecność pracownika organizacji pozarządowej podczas składania zeznań przez pokrzywdzonego),
- pomoc tłumacza,
- organizację bezpiecznego powrotu do kraju pochodzenia,
- legalizację pobytu, (dot. cudzoziemców przebywających w Polsce nielegalnie).

Legalizacja pobytu w Polsce w przypadku cudzoziemców - ofiar handlu ludźmi nielegalnie przebywających na terytorium RP

Zgodnie z ustawą o cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach (Dz. U 2014. 1650 z późn. zm.), kwestia legalizacji pobytu czasowego dla ofiar handlu ludźmi, zarówno w ramach „czasu na zastanowienie”, jak też w ramach podjętej współpracy z organem ścigania, została uregulowana w odrębnym rozdziale 9 pt. *„Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących ofiarami handlu ludźmi”*.

W ramach nowej ustawy o cudzoziemcach wdrożono, w szczególności:

- zaświadczenie dla domniemanych ofiar handlu ludźmi m.in. potwierdzające legalność pobytu na terytorium RP;
- możliwość uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy m.in. z prawem do pracy (bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na pracę);
- możliwość uzyskania zezwolenia na pobyt stały przez ofiarę handlu ludźmi na szczególnych warunkach, już po 1 roku pobytu na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi.

Uruchomienie i funkcjonowanie Programu

Program może być uruchomiony wyłącznie przez przedstawiciela organu ścigania, który zgodnie z Algorytmem postępowania funkcjonariuszy organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi, jeśli uzna, że dany cudzoziemiec może być pokrzywdzonym przestępstwem handlu ludźmi, wypełnia formularz zgłoszenia do Programu i przesyła go do koordynatora odpowiedzialnego za realizację Programu w MSWiA oraz do wiadomości do właściwych koordynatorów w Policji, Straży Granicznej i w

prokuraturze. Koordynator w MSWiA potwierdza lub odrzuca dane zgłoszenie. Przez cały okres trwania Programu cudzoziemiec znajduje się pod opieką organizacji pozarządowej realizującej Program (obecnie jest to Fundacja La Strada), która w zależności od potrzeb zapewnia mu pomoc materialną, medyczną, psychologiczną i/lub prawną.

Zakończenie Programu

Program wygasa z chwilą zakończenia czynności procesowych z udziałem cudzoziemca i gdy możliwe jest zapewnienie mu bezpiecznego powrotu do kraju pochodzenia. Ofiara ma zapewnioną organizację bezpiecznego powrotu także wówczas gdy dobrowolnie rezygnuje z dalszego udziału w Programie.